

KASCIUKOVICHY

Authors: **Jakubowski, U. M.**

[Google](#) | [Yandex](#) | **53.3728376 32.06832**

Kasciukovichy, mass grave

Kasciu'kovichy

Town, centre of Kasciukovichy Rajon, Magiliow Voblast, on the Zhadunka River. 144 km south-east of Magiliow, 339 km from Minsk, 3 km from the Kamunary railway station (on the Krychaw — Unecha line); junction of highways in Klimavichy, Hocimsk, Surazh, Krasnapollie.

In 1939, Kasciukovichy had 6,092 inhabitants.

During the Great Patriotic War

On August 12, 1941, German troops broke through the defence front of the 13th Army on the Sozh River near the town and Kasciukovichy was invaded on the same day.

German Nazi invaders killed 846 people in the town and rajon, including in Kasciukovichy 382 Jews (number '380' is marked on the monument) who were executed on September 3, 1942, near the Kamunary railway station; the town was practically burned down.

The [Kasciukovichy Underground Rajon Committee of the Communist Party \(Bolsheviks\) of Belarus](#) and [Kasciukovichy Underground Rajon Committee of the Leninist Young Communist League of Belarus](#); the [13th Kasciukovichy Partisan Brigade](#), [5th Kletnya Partisan Brigade](#); the [44th Partisan Detachment](#), [124th Kasciukovichy Partisan Detachment](#), [2nd Hocimsk Partisan Detachment](#) and "[Valentina Maerova](#)" (Valentin Maerov's) [Partisan Detachment](#) operated in the town and rajon; the [Stalinskij Prizyv](#) («Сталинский призыв»; lit. 'Stalin's call') underground newspaper, i.e. the body of the Kasciukovitchy Underground Rajon Committee of the Communist Party (Bolsheviks) of Belarus, was published.

On August 13, 1943, partisans and underground members exploded the invaders' enterprise which produced sleepers and stringers for the railway in Kasciukovichy, outcommissioned a sawmill and a power plant.

Kasciukovichy was liberated on September 28, 1943, by the forces of the 120th Guards

(major general N. K. Maslennikov) and 283rd (colonel V. A. Konovalov) Rifle divisions of the 41st Rifle Corps (major general V. K. Urbanovich) of the 3rd Army of the Bryansk Front during the [Bryansk offensive of 1943](#) with the participation of the 2nd Kletnya Partisan Brigade (commander T. M. Korotchenko; it operated in the territory of modern Bryansk Oblast of the Russian Federation).

In Kasciukovichy, there are:

- mass graves of Soviet soldiers; ones of Soviet soldiers and partisans; ones of Soviet soldiers, partisans and civilians; ones of Komsomol underground members; single tombs of soldiers of the Red Army, i.e. junior political instructor V. M. Gorozhankin, private N. M. Sizov, and unknown people; grave of fascism victims; monuments were placed on the graves;
- memorial complex to the compatriot soldiers who died during the Great Patriotic War;
- memorial sign to the partisan commands that operated in the territory of Kasciukovichy Rajon during the Great Patriotic War;
- Alley of Glory built in honour of six Heroes of the Soviet Union, i.e. natives of Kasciukovichy town and Kasciukovichy Rajon (F. M. Avkhachiov, A. N. Varantsow, M. I. Zińkovich, V. P. Margielow, U. A. Skugar, M. P. Sudzilowski);
- memorial plaque in honour of the liberating soldiers.

Literature

1. Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Магілёўская вобласць / Рэдкал.: С. В. Марцэлеў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1986.
2. Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне, 1941–1945: энцыклапедыя / Рэдкал.: І. П. Шамякін (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1990.
3. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. Т. 4: Кадэты—Ляшчэня / Рэдкал.: Г. П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1997.
4. Гарады і вёскі Беларусі: энцыклапедыя: у 10 т. Т. 5: Кн 1: Магілёўская вобласць / Рэдкал.: Г. П. Пашкоў [і інш.]. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008.
5. Памяць: гісторыка-дакументальная хроніка Касцюковіцкага раёна / Рэдкал.: М. Р. Барысаў

- [і інш.]. – Мінск: Вышэйшая школа, 2000.
6. Памяць. Беларусь. Рэспубліканская кніга / Рэдкал.: Б. І. Сачанка (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1995.
 7. Памяць Беларусі. Рэспубліканская кніга / Рэдкал.: Г. П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2005.
 8. Численность населения СССР на 17 января 1939 года. По районам, районным центрам, городам, рабочим посёлкам и крупным сельским населённым пунктам. – Москва: Госпланиздат, 1941.
 9. Свидетельствуют палачи: уничтожение евреев на оккупированной территории Беларуси в 1941–1944 гг.: документы и материалы / сост.: В. И. Адамушко, И. П. Герасимова, В. Д. Селеменев. – Минск: Национальный архив Республики Беларусь, 2009.
 10. Без срока давности. Беларусь: преступления нацистов и их пособников против мирного населения на оккупированной территории БССР в годы Великой Отечественной войны. Могилёвская область: Сборник архивных документов и материалов / Редкол.: А. К. Демянюк [и др.]. – Минск: Национальный архив Республики Беларусь; – Москва: Фонд «Историческая память», 2021.
 11. Холокост в Беларуси: трагедия и память: документы и материалы / сост.: В. Д. Селеменев (руководитель) [и др.]. – Минск: Колорград, 2022.
 12. Партизанские формирования Белоруссии в годы Великой Отечественной войны (июнь 1941 — июль 1944) / А. Л. Манаенков (руководитель) [и др.]. – Минск: Беларусь, 1983. Шомоди В. Э. Маршрутами народной славы: учебное пособие для педагогов и воспитателей. – Минск: Университетское, 2001.
 13. Ботвинник М. Б. Памятники геноцида евреев Беларуси. – Минск: Беларуская навука, 2000.
 14. Винница Г. Р. Холокост на оккупированной территории Восточной Белоруссии в 1941 – 1944 годах: монография. – Минск: Ковчег, 2014.